

Warszawa (UW), Tragedia politycznego rozumu - o powstawaniu i ginięciu wspólnoty politycznej

Teologia Polityczna

Seminarium na Uniwersytecie Warszawskim prowadzą Marek A. Cichocki, Dariusz Karłowicz i Dariusz Gawin. Przedmiotem zajęć (2008/2009) będą rozważania o przyczynach i mechanizmach kształtowania się wspólnoty politycznej oraz jej upadku.

Refleksja bazować będzie na "Państwie" Platona oraz trzech filmach – "Siedmiu samurajów" Akiry Kurosawy; "Dantonie" Andrzeja Wajdy; "Aktorach prowincjonalnych" Agnieszki Holland.

Zajęcia są prowadzone we współpracy z Ośrodkiem Badań nad Tradycją Antyczną.

Metoda

Zajęcia polegają na wspólnym czytaniu przez prowadzących tekstów oraz wspólną projekcję filmów i dyskusji wokół nich. Prowadzący zajęcia za pośrednictwem wstępów do kolejnych zajęć mają zamiar otwierać przestrzeń dla interpretacji prezentowanych przez uczestników seminarium. Przewidziane jest także przygotowanie przez uczestników referatów uzupełniających oraz jednej sesji wyjazdowej na zakończenie – podsumowującej zajęcia.

Program zajęć

Zajęcia odbywać się będą w trybie piętnastu modułów po trzy godziny zegarowe, co dwa tygodnie w środę od 16.45 do 19.45. - 60 godzin.

tematy zajęć:

- Państwo świń – o powstaniu tego, co społeczne
- Przemoc jako źródło polityczności
- Koło ustrojów
- O upadku demokracji
- Rewolucja francuska – kryzys wspólnoty politycznej
- Nowożytny republikanizm w Europie i Stanach Zjednoczonych Ameryki
- Powstanie i ginięcie wspólnoty politycznej w Polsce
- Odzyskiwanie podmiotowości

Rodzaj zaliczenia

Zaliczenie na ocenę na podstawie pracy semestralnej (eseju).

Bibliografia do zajęć

Platon, Państwo

Jacqueline de Romilly, The Rise and Fall of States According to Greek
Authors,

Thomas Spencer Jerome Lectures, 11, The University of Michigan Press,
Ann Arbor 1991.

Allan Bloom, Interpretative Essay, w: The Republic of Plato, tłum. ang. i
poświęcone Allan Bloom, Basic Books 1999.

Julia Annas, An Introduction to Plato's Republic, Clarendon Press,
Oxford 1981.

R.C. Cross i A.D. Woozley, Plato's Republic. A Philosophical
Commentary, The MacMillan Press Ltd, London 1964

oraz

Siedmiu samurajów, Akira Kurosawa

Danton, Andrzej Wajda

Aktorzy prowincjonalni, Agnieszka Holland

Nabór na seminarium odbywa się na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej dla osób wybranych na podstawie CV i listów motywacyjnych. CV i listy motywacyjne można przesyłać do 6 października na adres redakcja@teologiapolityczna.pl. Uczestnicy poprzednich seminariów („W drodze do Syrakuz”, "Tragedia politycznego rozumu") proszeni są jedynie o przesłanie zgłoszenia. Zapraszamy studentów co najmniej IV roku i doktorantów.

Tematem seminarium (2007/2008) był problem politycznego racjonalizmu – jego projektu i ograniczeń. Podstawą analizy były teksty dramatów Ajschylosa ("Oresteja"), Sofoklesa ("Antygona"), Szekspira ("Burza") i Gombrowicza ("Ślub"), które można uznać za klasyczne ilustracje tragicznego napięcia między politycznym rozumem a rzeczywistością polityczną. Przez wieki dramat służył dyskusji z obszaru filozofii politycznej. Wydobywając jeden z najważniejszych wątków tej refleksji chcemy podjąć próbę przypomnienia tradycji, która z teatru uczyniła ważne centrum refleksji nad fundamentami polityczności. Zajęcia prowadzili Marek A. Cichocki, Dariusz Karłowicz i Dariusz Gawin. Współpraca: Ośrodek Badań nad Tradycją Antyczną UW.

<http://www2.teologiapolityczna.pl/assets/stories/Seminarium/seminari>

Uczestnicy seminarium na zajęciach w Nieborowie.

Eseje uczestników seminarium

Artur Bazak - Polska we władzy Henryka

- przeczytaj esej

absolwent socjologii UJ, redaktor TVP Kultura, publicysta "Gościa Niedzielnego", współpracownik "Teologii Politycznej" i "Frondy".

Jakub Lubelski - Anty-Prospero. W poszukiwaniu utraconej polityki.

- przeczytaj esej

Politolog, asystent w Centrum Europejskim „Natolin”, absolwent Wyższej Szkoły Europejskiej im. ks. J. Tischnera, przygotowuje pracę magisterską na temat kryzysu szkolnictwa USA. Współpracownik „Teologii Politycznej”, publikował w „Znaku” i „Pressjach”.

Mateusz Paw - Tragedia politycznego stwarzania

- przeczytaj esej

Student dramatologii na Wydziale Polonistyki UJ i stosunków międzynarodowych w WSE im. ks. J. Tischnera w Krakowie, instruktor teatralny w MDK im. A. Bursy w Krakowie.

Tomasz Stefanek - Tyrania, czyli o samozagładzie rozumu

- przeczytaj esej

Student prawa i historii na Uniwersytecie Warszawskim. Członek Stowarzyszenia Naukowego Collegium Invisibile, redaktor naczelny pisma „Nowe Kryteria”.

Kamil Kamiński - Ślub Gombrowicza, czyli opowieść o końcu pewnego świata

- przeczytaj esej

Student czwartego roku prawa na UW, miłośnik średniowiecza i austriackiej szkoły ekonomii.

Jan Pawelec - Jak odbudować państwo? Shakespeare'a przedmowa do Lewiatana - przeczytaj esej

Absolwent Wyższej Szkoły Europejskiej im. Ks. Józefa Tischnera, student V roku Politologii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Uczestnik Toward a Free and Virtuous Society Conference (Acton Institute USA)

oraz stypendysta Europejskiego Programu Edukacyjnego Leonardo da Vinci.

Sonia Knobloch - Czy Kreon był mądry?

- przeczytaj esej

Politolog, doktorantka w Zakładzie Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej w Instytucie Filozofii UW, pracuje jako instruktor żeglarstwa i skiper.

Piotr Szlagowski - Burza roku 1989

- przeczytaj esej

Studiuje prawo na Uniwersytecie Warszawskim. Jest członkiem zespołu redakcyjnego „Nowych Kryteriów”.

Kinga Marulewska - Nowa Wspaniała Wyspa - ku rekonstrukcji człowieka

- przeczytaj esej

Studentka IV roku politologii na UMK w Toruniu. Członek redakcji ds. tłumaczeń "Dialogów Politycznych". Interesuje się filozofią polityki (pisze pracę magisterską o Hannah Arendt), miłośniczka poezji polskiej, początkująca tłumaczka, adeptka łaciny i - niebawem - greki.

Katarzyna Meissner - Wizje wolności w Burzy Williama Szekspira

- przeczytaj esej

Studentka Wiedzy o Teatrze na warszawskiej Akademii Teatralnej, redaktor naczelna miesięcznika "Teatrakcje". Zajmuje się organizacją i produkcją wydarzeń kulturalnych. Wolontariuszka w Fundacji Świętego Mikołaja.

Maciej Gołębiewski - Siła czystego rozumu - błogosławieństwo czy zagrożenie- przeczytaj esej

Magister zarządzania Szkoły Głównej Handlowej, manager w firmie telekomunikacyjnej. Prywatnie interesuje się historią. Żonaty, dwoje dzieci.

Andrzej Fister-Stoga - Cieleśność, przemoc i granice spektaklu w Burzy Szekspira

- przeczytaj esej

Studiował filozofię w Kanadzie i Szkocji. Obecnie uczy angielskiego i filozofii w liceum w Warszawie. Publikował w "The Economist" oraz "First Things". Interesuje się m. in. historią Żydów polskich.

Artur Bazak

absolwent socjologii UJ, redaktor TVP Kultura, publicysta "Gościa Niedzielnego", współpracownik "Teologii Politycznej" i "Frondy".

Piotr Czekierda

absolwent politologii Uniwersytetu Wrocławskiego, doktorant w Instytucie Filozofii UW, zajmuje się współczesnymi koncepcjami uniwersytetu oraz relacjami między religią a demokracją. Założyciel i wiceprezes Kolegium Tutorów, członek Komitetu Organizacyjnego Zjazdów Gnieźnińskich. Prywatnie lubi wędrówki i koszykówkę. Mieszka we Wrocławiu, żonaty, dwoje dzieci.

Grzegorz Jeż

ukończył Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych na Uniwersytecie Warszawskim oraz studia doktoranckie w dziedzinie Ekonomii w Kolegium Ekonomiczno - Społecznym w Szkole Głównej Handlowej (w trakcie pisania pracy doktorskiej). Pracuje w firmie Xerox Polska w dziale Marketingu.

Jakub Koper

doktorant w Instytucie Socjologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Katedrze Socjologii Religii. Entuzjasta piłki nożnej i organizator koncertów muzyki rockowej.

Natalia Mazan

absolwentka teologii (specjalizacja: Stary Testament) na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (2006). Interesuje się związkami i kontaktami między kulturą hellenistyczną a judaizmem między III a I w. przed narodzeniem Chrystusa. Pracuje w organizacji pozarządowej.

Agata Stasik

studentka Kolegium MISH UW i Collegium Invisibile, związana z warszawskim Instytutem Tertio Millennio i z Warsztatami Analiz Socjologicznych, ostatnio organizuje debaty w Instytucie Socjologii UW. Założycielka Niezależnego Samorządnego Koła Naukowego „Solidarność” na UW, koordynatorka III edycji seminarium „Akademia Solidarności”.

Weronika Szczepkowska

Doktorantka na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej UKSW, laureatka nagrody imienia Profesora Mieczysława Gogacza. Na co dzień uczy (z zamiłowaniem) filozofii i etyki w warszawskich liceach.

Przedmiotem zajęć (2006/2007) była relacja między filozofią i polityką. Podstawą analizy była klasyczna, źródłowa literatura z dziedziny filozofii polityki (Platon), stanowiąca punkt wyjścia dla bardziej ogólnego problemu (w ramach historii idei) zaangażowania filozofii w budowanie sprawiedliwego ustroju politycznego. Chodzi o pokazanie motywów tego zaangażowania, jego pułapek, strategii wyjścia filozofa z politycznego zaangażowania oraz ogólnego bilansu związków filozofii i polityki. **Teksty podstawowe** - Platon: *Gorgiasz*, *Listy*, *Polityk*

Zdjęcia z wyjazdu uczestników seminarium do Nieborowa. Gościem specjalnym wyjazdu był Pan Jarosław Marek Rymkiewicz.

Metoda Zajęcia polegały na wspólnym czytaniu przez prowadzących oraz studentów trzech klasycznych tekstów platońskich *Gorgiasza*, *Listów*, *Polityka*. Prowadzący zajęcia za pośrednictwem wstępów do kolejnych zajęć otwierali przestrzeń dla interpretacji prezentowanych przez uczestników seminarium. Oprócz tekstów podstawowych dyskusja seminaryjna opierała się na odniesieniach do tekstów pomocniczych: Leo Strauss, Alexandre Kojève, *On Tyranny*, Mark Lilla, *Lekkomyślny umysł*, Andrzej Walicki, *Zniewolony umysł po latach*.

Najlepsze eseje uczestników seminarium "W drodze do Syrakuz"

Eseje powstały w ramach seminarium *W drodze do Syrakuz* prowadzonego przez Teologię Polityczną wspólnie z OBTA na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2006/2007.

Artur Bazak

Trzy wcielenia lewicowego intelektualisty - zarys problemu

Dzieje polskiej inteligencji to temat niezwykle interesujący. I pomimo prób nieustannego jej uśmiercania wciąż – zdaje się – niewyczerpany. Fakt, że raz na kilka lat odbywa się w mediach rytualny obrzęd pochówku „arystokracji ducha”, tego „kwiatu społeczeństwa”, dowodzi jej całkiem nienajgorszej kondycji. więcej

Piotr Czekierda

Gorgiasz i jego uczniowie

Co łączyło Gorgiasza i jego uczniów? Wydaje się, że coś innego niż to, co stanowiło istotę relacji uczniów Sokratesa z ich mistrzem. Gdy Sokratesa ze swymi przyjaciółmi łączyło poszukiwanie prawdziwej wiedzy, Gorgiasz musiał zaoferować coś innego. więcej

Grzegorz Jeż

Pozorne zwycięstwo Sokratesa nad Polosem?

Lektura „Gorgiasza” Platona może zapewne nasunąć poważne wątpliwości co do sensowności pytania postawionego w tytule. Wydaje się bowiem, iż zwycięstwo Sokratesa jawi się bezapelacyjnie. Niemniej uważna analiza argumentów obu rozmówców może zmącić obraz zdecydowanej wiktorii Sokratesa nad adeptem sztuki retoryki oraz skłonić do refleksji nad faktycznym wynikiem dialogu i siłą argumentacji obydwu partnerów. więcej

Kamil Kamiński

Retoryka w służbie polityki

Retoryka odgrywa wręcz podstawową rolę w świecie polityki. Wybitny mówca jest w stanie porwać tłumy, a często to ich poparcie przesądza o zdobyciu władzy. Biegłość w przekonywaniu o swoich racjach była i jest nadal uważana, za bardzo przydatną sztukę, w której powinien być biegły każdy polityk. więcej

Sonia Knobloch

Spór o paideię w platońskim Gorgiaszu

Mamy za sobą kilka spotkań z tekstem platońskiego Gorgiasza. Jeśli przyjmiemy, za dr Karłowiczem, że Platon stworzył ten tekst po swej pierwszej podróży na Sycylię, jako coś na kształt „dokumentu programowego” Akademii, to szczególnie interesujące wydaje się przeanalizowanie dwóch koncepcji wychowania i nauczania, jakie przedstawione są w tekście – w różnych aspektach: ich celu, treści, metody. więcej

Jakub Lubelski

Gorgiasz jako wychowawca czyli rozliczenie z konserwatyzmem

Przedstawiać się jako konserwatysta, znaczy powiedzieć o sobie bardzo niewiele. Budować na konserwatyzmie swą tożsamość, znaczy zwracać uwagę z jakiego naczynia się pije i z jakich źródeł się czerpie, natomiast nie móc nic powiedzieć o stanie czystości ani o stopniu zmineralizowania wody. więcej

Agata Stasik

Sokrates, który się spóźnia: o rozmowie i o władzy

„Gorgiasz” jest dialogiem o straszliwym wyborze. Zapisem walki w Platonie, który był wielki już wtedy, kiedy jako dwudziestolatek podarł swoje tragedie żeby pójść za obdartym Sokratesem, nawet jeśli Ateny nie mogły tego wiedzieć. więcej

Redakcja zachowała oryginalną pisownię i stylistykę.

